UREDBE

UREDBA SVETA (EU) 2020/521

z dne 14. aprila 2020

o aktiviranju nujne pomoči v skladu z Uredbo (EU) 2016/369 in spremembi njenih določb zaradi upoštevanja izbruha COVID-19

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 122(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Kriza COVID-19, ki jo je Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) 11. marca 2020 razglasila za pandemijo, je dramatično vplivala na družbo in gospodarstvo Unije, zaradi česar so morale države članice sprejeti sklop izrednih ukrepov.

(2) Poleg ekonomskih in družbenih posledic pandemije kriza močno obremenjuje sisteme zdravstvenega varstva v državah članicah. Države članice se soočajo s povečanim povpraševanjem, zlasti po medicinski opremi in potrebščinah, osnovnih javnih storitvah in proizvodnih zmogljivostih za take materiale.

(3) Potrebni so hitri in raznoliki ukrepi, da bi lahko Unija kot celota obravnavala krizo v duhu solidarnosti v okviru omejitev, ki jih je povzročila hitra širitev virusa. Namen takšnih ukrepov bi moralo biti zlasti ohranjanje življenj, preprečevanje in lajšanje človeškega trpljenja ter ohranjanje človekovega dostojanstva, kadar koli je to potrebno zaradi sedanje krize COVID-19.

(4) Narava in posledice izbruha COVID-19 so obsežne in nadnacionalne ter zato zahtevajo celovit odziv. Ukrepi v okviru mehanizma Unije na področju civilne zaščite („rescEU“), ki je bil vzpostavljen s Sklepom št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([1]), in drugih obstoječih instrumentov Unije so omejeni po obsegu in zato ne dopuščajo zadostnega odziva ali ne omogočajo učinkovite obravnave obsežnih posledic krize COVID-19 v Uniji.

(5) Zato je treba v skladu z Uredbo Sveta (EU) 2016/369 ([2]) aktivirati nujno pomoč.

(6) Da se omogoči raven prožnosti, ki je potrebna za zagotovitev daljšega usklajenega odziva v nepredvidenih okoliščinah, kot je to v primeru krize COVID-19, na primer zagotavljanje medicinske opreme in zdravil, sanacijski ukrepi, zadevne znanstvene raziskave, je treba z odstopanjem od prvega pododstavka člena 114(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]) zagotoviti, da se proračunske obveznosti, prevzete v obdobju aktivacije, lahko uporabijo za sklepanje pravnih obveznosti v celotnem trajanju obdobja aktivacije. To ne bi smelo posegati v obveznost, da se v skladu s pravilom n+1 iz navedenega pododstavka zajamejo tudi stroški ustreznih pravnih obveznosti, sklenjenih po obdobju aktivacije. Stroški, ki nastanejo v okviru takšnih pravnih obveznosti, bi morali biti upravičeni za celotno obdobje njihovega izvajanja.

([1]) Sklep št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite (UL L 347, 20.12.2013, str. 924).

([2]) Uredba Sveta (EU) 2016/369 z dne 15. marca 2016 o zagotavljanju nujne pomoči v Uniji (UL L 70, 16.3.2016, str. 1).

([3]) Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

(7) Da bi zagotovili enako obravnavo in enake konkurenčne pogoje za države članice, je treba omogočiti retroaktivno upravičenost stroškov od datuma aktivacije nujne pomoči, vključno za že zaključene ukrepe, pod pogojem, da so se začeli izvajati po tem datumu.

(8) Da bi se ohranila subsidiarna narava nujne pomoči v skladu z Uredbo (EU) 2016/369, bi morala taka pomoč zgolj dopolnjevati vsako pomoč, ki je na voljo v okviru drugih instrumentov Unije.

(9) V okviru krize COVID-19 je postalo jasno, da je področje uporabe Uredbe (EU) 2016/369 treba razširiti, da se zagotovi financiranje za kritje nujnih potreb po medicinski opremi in materialih, kot so ventilatorji za mehansko podporo dihanja in zaščitna oprema, kemične snovi za teste, stroški razvoja, proizvodnje in distribucije zdravil, druge potrebščine in materiali. Prav tako bi bilo treba omogočiti financiranje ukrepov za podporo ukrepom, ki so potrebni za pridobitev odobritve za uporabo medicinskih proizvodov.

(10) Da bi se ublažil akuten pritisk na zdravstveno osebje in na državna sredstva zaradi nezadostnih zmogljivosti osnovnih javnih storitev ter da bi se ohranila sposobnost preživetja zdravstvenega sistema, bi bilo treba finančno ali z organizacijskimi sredstvi podpreti začasno krepitev in izmenjavo zdravstvenih delavcev ter zdravljenje bolnikov iz drugih držav članic.

(11) Finančna pomoč bi morala zajeti tudi usposabljanje strokovnjakov na področju zdravstvenega varstva in logistike v zvezi z bojem proti ponarejanju zdravstvenih potrebščin.

(12) Zaradi obsežnosti posledic pandemije COVID-19 je potrebno hitro in celovito sodelovanje vseh ustreznih partnerjev, vključno z javnimi organi, javnimi in zasebnimi dobavitelji opreme za osnovno in bolnišnično oskrbo ter domovi za bolniško nego. Potrebne so dejavnosti za zmanjšanje pritiska na zdravstveno infrastrukturo in pomoč skupinam ogroženih ranljivih oseb.

(13) Da bi odpravili pomanjkanje dobav, bi bilo treba podpreti proizvodne zmogljivosti za osnovne medicinske proizvode, kot so zdravila, diagnostični testi, laboratorijska oprema in zaščitna oprema, ter zagotoviti financiranje za vzdrževanje zalog teh proizvodov.

(14) S finančnimi in/ali organizacijskimi sredstvi bi bilo treba pomagati dodatnim ali alternativnim metodam testiranja za povečanje zmogljivosti ter zadevnim zdravstvenim raziskavam.

(15) Javni naročniki iz držav članic se soočajo s precejšnjimi pravnimi in praktičnimi težavami pri nakupu blaga ali storitev v izrednih razmerah. Da bi javnim naročnikom omogočili, da v največji možni meri izkoristijo potencial notranjega trga v smislu ekonomije obsega ter delitve tveganja in koristi, je izjemno pomembno razširiti možnosti, da Komisija kupi blago ali storitve v imenu držav članic. Komisija bi morala imeti možnost, da izvede ustrezne postopke javnega naročanja. Kadar javni naročnik države članice vodi nekatere dele postopka javnega naročanja, na primer ponovno odpiranje konkurence na podlagi okvirnega sporazuma ali oddajo posameznih javnih naročil na podlagi dinamičnega nabavnega sistema, bi bil ta javni naročnik odgovoren za faze, ki jih vodi.

(16) Kadar je treba v izrednih razmerah izvesti skupno javno naročanje Komisije in enega ali več javnih naročnikov iz držav članic, bi bilo treba omogočiti, da države članice v celoti kupijo, najamejo ali zakupijo zmogljivosti, pridobljene v okviru skupnega javnega naročanja.

(17) Komisija bi morala imeti možnost, da kupi, skladišči, proda naprej in daruje blago in storitve, vključno z najemi, državam članicam ali partnerskim organizacijam, ki jih sama izbere.

(18) Uredbo (EU) 2016/369 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.

(19) Države članice so kot stranke dogovora o skupnem javnem naročanju iz člena 5 Sklepa 1082/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([4]) izrazile soglasje, da se tekoči postopki skupnega javnega naročanja iz navedenega člena vključijo v hitri postopek javnega naročanja, vzpostavljen s to uredbo, pod v njej določenimi pogoji. Za vrsto zdravstvenih protiukrepov, ki bodo del javnega naročila, in porazdelitev protiukrepov državam članicam bi se moral uporabljati vsak morebitni dogovor, sprejet v okviru zadevnih tekočih postopkov.

([4]) Sklep št. 1082/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2013 o resnih čezmejnih nevarnostih za zdravje in o razveljavitvi Odločbe št. 2119/98/ES (UL L 293, 5.11.2013, str. 1).

(20) Takojšnja oddaja in izvajanje naročil, sklenjenih na podlagi postopkov javnega naročanja, ki se izvajajo za namene te uredbe, je upravičeno zaradi izjemne resnosti trenutne zdravstvene krize. V ta posebni namen je treba dovoliti odstopanja od posebnih določb Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 in Sklepa št. 1082/2013/EU, kar mora javni naročnik ustrezno dokumentirati. Porazdelitev zdravstvenih protiukrepov na podlagi takih postopkov javnega naročanja bi morala potekati po katerem koli ključu za porazdelitev, o katerem so se morebiti dogovorile države članice. Države EGP, ki so podpisnice dogovora o skupnem javnem naročanju za zagotavljanje zdravstvenih protiukrepov, se lahko dogovorijo, da bodo za njihovo sodelovanje pri javnem naročanju zdravstvenih protiukrepov, ki ga vodi EU, po potrebi veljala pravila in pogoji iz te uredbe. Ker so ta odstopanja uvedena kot posledica trenutne krize COVID-19, bi morala biti začasna in se uporabljati za enako obdobje, kot je obdobje aktivacije nujne pomoči na podlagi te uredbe.

(21) Ti ukrepi bodo lahko v celoti dosegli ves svoj potencial le, če bodo zdravstveni protiukrepi, zagotovljeni s hitrimi in skupnimi postopki, nemudoma dosegli zdravstvene službe v državah članicah. Države članice bi morale zato imeti ključne prometne tokove še naprej odprte, zlasti prek namenskih prednostnih voznih pasov ali zelenih voznih pasov na mejnih prehodih po vseevropskem prometnem omrežju (TEN-T), in lajšati letalski prevoz tovora v času izbruha COVID-19. Po potrebi bi bilo treba uporabiti prevozna sredstva mehanizma Unije na področju civilne zaščite. V ta posebni namen je treba dovoliti odstopanje od člena 1(6) Sklepa št. 1313/2013/EU.

(22) Glede na razmere v zvezi s krizo COVID-19 bi morala ta uredba začeti veljati čim prej.

(23) Da bi zagotovili enako obravnavo in enake konkurenčne pogoje za države članice ter zagotovili pokritost ne glede na to, kdaj je prišlo do izbruha v posamezni državi članici, bi bilo treba to uredbo uporabljati od 1. februarja 2020 –

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Nujna pomoč v skladu z Uredbo (EU) 2016/369 se aktivira za financiranje odhodkov, potrebnih za obravnavo pandemije COVID-19 v obdobju od 1. februarja 2020 do 31. januarja 2022.

Člen 2

Z odstopanjem od prvega pododstavka člena 114(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 celotne proračunske obveznosti, ki so podlaga za odhodke za pomoč v skladu z Uredbo (EU) 2016/369, zajemajo skupne stroške ustreznih pravnih obveznosti, sklenjenih do konca obdobja aktivacije iz člena 1 te uredbe, brez poseganja v obveznost, da se v skladu s pravilom n+1 iz prvega pododstavka člena 114(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 zajamejo tudi stroški ustreznih pravnih obveznosti, sklenjenih po obdobju aktivacije.

Odhodki so upravičeni od datuma aktivacije nujne pomoči iz člena 1.

Z odstopanjem od člena 193(3) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 se nepovratna sredstva lahko dodelijo za ukrepe, ki so že zaključeni pred 15. aprilom 2020, pod pogojem, da so se ukrepi začeli izvajati po datumu aktivacije iz člena 1 te uredbe.

Člen 3

Uredba (EU) 2016/369 se spremeni:

(1) člena 3 in 4 se nadomestita z naslednjim:

„Člen 3

Upravičeni ukrepi

1. Nujna pomoč na podlagi te uredbe zagotavlja nujen odziv na osnovi potreb, ki dopolnjuje odziv prizadetih držav članic, katerega namen je ohranjanje življenj, preprečevanje in lajšanje človeškega trpljenja ter ohranjanje človekovega dostojanstva, kadar koli je to potrebno zaradi nesreče iz člena 1(1). Brez poseganja v obdobje aktivacije iz člena 2(1) se nujna pomoč lahko odobri tudi za potrebe po nesreči ali za preprečevanje njenega ponovnega izbruha.

2. Nujna pomoč iz odstavka 1 tega člena lahko vključuje katere koli ukrepe humanitarne pomoči, ki bi bili upravičeni do financiranja Unije v skladu s členi 2, 3 in 4 Uredbe (ES) št. 1257/96, in lahko zato obsega dejavnosti pomoči, podpore in po potrebi zaščite za reševanje in ohranjanje življenj ob nesrečah ali takoj po njih. Nujna pomoč se lahko uporablja tudi za financiranje katerih koli drugih odhodkov, neposredno povezanih z izvajanjem nujne pomoči na podlagi te uredbe. Nujna pomoč se lahko uporabi zlasti za financiranje ukrepov iz Priloge.

3. Brez poseganja v odstavek 4 se lahko nujna pomoč na podlagi te uredbe odobri in izvaja v skladu s temeljnimi humanitarnimi načeli humanosti, nevtralnosti, nepristranskosti in neodvisnosti.

4. Ukrepe iz odstavka 2 izvaja Komisija ali partnerske organizacije, ki jih izbere Komisija. Komisija lahko kot partnerske organizacije izbere zlasti nevladne organizacije, specializirane službe držav članic, nacionalne organe in druge javne organe, mednarodne organizacije in njihove agencije ter, kadar je primerno in potrebno za izvajanje ukrepa, druge organizacije in subjekte, ki imajo potrebno strokovno znanje ali so dejavni v sektorjih pomoči pri nesrečah, kot so zasebni ponudniki storitev, proizvajalci opreme ter znanstveniki in raziskovalne institucije. Pri tem Komisija tesno sodeluje s prizadeto državo članico.

Člen 4

Vrste finančnih intervencij in izvedbeni postopki

1. Komisija izvaja finančno podporo Unije v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta (*). Zlasti financiranje Unije za podporne ukrepe na podlagi te uredbe se izvaja z neposrednim oziroma posrednim upravljanjem v skladu s točkama (a) oziroma (c) člena 62(1) navedene uredbe.

2. Nujna pomoč na podlagi te uredbe se financira iz splošnega proračuna Unije in s prispevki držav članic in drugih javnih ali zasebnih donatorjev kot zunanjimi namenskimi prejemki v skladu s členom 21(5) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.

3. Komisija lahko financiranje Unije za ukrepe pomoči na podlagi te uredbe, ki se izvede z neposrednim upravljanjem, dodeli neposredno brez razpisa za zbiranje predlogov v skladu s členom 195 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. V ta namen lahko Komisija sklene okvirne partnerske sporazume ali uporabi veljavne okvirne partnerske sporazume, sklenjene v skladu z Uredbo (ES) št. 1257/96.

4. Kadar Komisija dejavnosti nujne pomoči izvaja prek nevladnih organizacij, se merila v zvezi s finančnimi in operativnimi zmogljivostmi štejejo za izpolnjena, kadar obstaja veljavni okvirni partnerski sporazum med zadevno organizacijo in Komisijo v skladu z Uredbo (ES) št. 1257/96.

5. Nujna pomoč na podlagi te uredbe se lahko odobri v kateri koli od naslednjih oblik:

(a) skupno javno naročanje z državami članicami, kot je navedeno v členu 165(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, v skladu s katerim lahko države članice v celoti kupijo, najamejo ali zakupijo zmogljivosti, pridobljene v okviru skupnega javnega naročanja;

(b) javno naročanje s strani Komisije v imenu držav članic na podlagi sporazuma med Komisijo in državami članicami;

(c) javno naročanje s strani Komisije v vlogi trgovca na debelo, ki kupuje, skladišči, prodaja naprej ali daruje blago in storitve, vključno z najemi, državam članicam ali partnerskim organizacijam, ki jih Komisija izbere.

6. V primeru postopka javnega naročanja iz točke (b) odstavka 5 se pogodbe, ki iz tega izhajajo, sklenejo na katerega koli od naslednjih načinov:

(a) s strani Komisije, pri čemer se storitve ali blago opravijo ali dostavijo državam članicam ali partnerskim organizacijam, ki jih izbere Komisija;

(b) s strani sodelujočih držav članic, pri čemer te neposredno kupijo, najamejo ali zakupijo zmogljivosti, ki jih je zanje nabavila Komisija v okviru javnega naročila.

7. V primeru postopkov javnega naročanja iz točk (b) in (c) odstavka 5 Komisija pri svojem javnem naročanju upošteva pravila iz Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.

_____

(*) Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).“;

(2) v členu 5 se odstavka 1 in 2 nadomestita z naslednjim:

„1. Financiranje Unije lahko krije vse neposredne stroške, potrebne za izvajanje upravičenih ukrepov iz člena 3, vključno z nakupom, pripravo, zbiranjem, prevozom, skladiščenjem in distribucijo blaga in storitev v okviru navedenih ukrepov, ter naložbene stroške ukrepov ali projektov, ki so neposredno povezani z uresničevanjem ciljev nujne pomoči, aktivirane v skladu s to uredbo.

2. Posredni stroški partnerskih organizacij se lahko prav tako krijejo v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046.“;

(3) doda se naslednja Priloga:

„PRILOGA

Upravičeni ukrepi

V primeru pandemij z obsežnimi učinki se lahko financirajo naslednji ukrepi:

(a) začasno povečanje zdravstvenega osebja, izmenjava zdravstvenih delavcev, gostovanje tujih bolnikov ali druga oblika vzajemne podpore;

(b) vzpostavitev začasnih prostorov za zdravstveno varstvo in začasno razširitev obstoječih prostorov za zdravstveno varstvo, da se razbremenijo obstoječe strukture in povečajo splošne zmogljivosti zdravstvenega varstva;

(c) dejavnosti za podporo upravljanja obsežne uporabe medicinskih preiskav in za pripravo potrebnih strategij in protokolov za znanstveno testiranje;

(d) vzpostavitev začasnih karantenskih objektov in drugih ustreznih ukrepov na mejah Unije;

(e) razvoj, proizvodnja ali nakup in distribucija medicinskih proizvodov;

(f) povečanje in preoblikovanje proizvodnih zmogljivosti za medicinske proizvode iz točke (e) za odpravo pomanjkanja dobav;

(g) vzdrževanje zalog medicinskih proizvodov iz točke (e) in njihovo odlaganje;

(h) ukrepi za podporo ukrepom, potrebnim za pridobitev odobritve za uporabo medicinskih proizvodov iz točke (e), če je to potrebno;

(i) ukrepi za razvoj ustreznih metod za spremljanje razvoja pandemije in rezultatov ukrepov, ki se izvajajo za obravnavanje epidemije;

(j) organizacija ad hoc kliničnih preskusov morebitnih oblik zdravljenja ali diagnostičnih metod v skladu s standardi za preskuse, dogovorjenimi na ravni Unije;

(k) znanstveno potrjevanje medicinskih proizvodov, vključno z morebitnimi novimi metodami testiranja.

Zgoraj navedeni seznam ni izčrpen.“

Člen 4

1. Z odstopanjem od člena 1(6) Sklepa št. 1313/2013/EU se lahko vse zmogljivosti mehanizma Unije na področju civilne zaščite uporabijo v okviru javnega naročanja in dobave zdravstvenih protiukrepov v skladu s postopki iz te uredbe.

2. Z odstopanjem od člena 172(1) Uredbe (EU, Euratom) št. 2018/1046 imajo javni naročniki pravico, da zahtevajo dobavo blaga ali storitev od datuma, ko se pošlje osnutek naročila, sklenjenega na podlagi javnega naročanja, ki se izvaja za namene te uredbe. Osnutek naročila se pošlje najpozneje v 24 urah od oddaje naročila.

3. Z odstopanjem od člena 172(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 lahko Komisija po potrebi spremeni naročila iz odstavka 2 tega člena za prilagoditev razvoju trenutne zdravstvene krize.

4. Z odstopanjem od točke 30 oddelka 2 poglavja 1 Priloge I k Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046 in za namene oddaje naročil iz odstavka 2 tega člena lahko odredbodajalec združi vsebino poročila o oceni in sklep o oddaji naročila v en sam dokument in ga podpiše. Elektronski podpis iz točke 30 oddelka 2 poglavja 1 Priloge I k Uredbi 2018/1046 in podpisi pogodb, ki iz tega izhajajo, se lahko nadomestijo s potrditvijo po varni elektronski pošti ali s preprostim skeniranim podpisom.

5. Odstopanja iz odstavkov (1) do (4) tega člena, kot je ustrezno, ter potrebna odstopanja od dogovora o skupnem javnem naročanju iz člena 5 Sklepa št. 1082/2013 se uporabljajo za vse postopke v zvezi z zdravstvenimi protiukrepi ob začetku veljavnosti te uredbe, ne glede na to, ali so novi ali se že izvajajo, da bi se na podlagi ocenjenih ponudb naročilo oddalo v roku 24 ur.

6. Odstopanja iz tega člena se uporabljajo najpozneje do 31. januarja 2022.

Člen 5

Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. februarja 2020.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 14. aprila 2020

Za Svet
Predsednik
G. GRLIĆ RADMAN